

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid E. Jami (Leefbaar Rotterdam) over Geheimzinnigheid inzake WOB-verzoeken gemeente Rotterdam.

Portefeuillehouder: A.H.P. van Gils

Aan de Gemeenteraad.

Op 18 januari jl. stelde E. Jami (Leefbaar Rotterdam) ons schriftelijke vragen over de geheimzinnigheid inzake WOB-verzoeken gemeente Rotterdam. (21bb000745)

Inleidend wordt gesteld:

“Leefbaar Rotterdam heeft signalen ontvangen omtrent lakend handelen van de gemeente omtrent de afhandeling en transparantie van WOB-verzoeken. Een concrete casus die wij willen benoemen is die van SDW. Deze maatschappelijke organisatie – gericht op het ondersteunen van mensen met een beperking of ontwikkelingsachterstand – heeft meermaals tegen een muur van bureaucratie aangelopen bij het indienen van een dergelijk WOB-verzoek.

De casus van SDW verliep als volgt: op 5 oktober 2017 heeft deze onderneming twee WOB-verzoeken ingediend, waaronder één omtrent Magis010. Op 5 oktober meldt de Gemeente Rotterdam dat zij de wettelijke beslistermijn van vier weken verlengd met nog eens vier weken, wat ook conform de WOB rechtsgeldig is. Op de laatste dag van deze verlengde beslistermijn – te weten 30 november 2017 – verzoekt de gemeente andermaal een uitstel van acht weken. Dit vanwege “de aard” en “omvang”, aldus de gemeente. Op 23 januari 2018 – twee dagen voor het verlopen van deadline 3, 16 weken later – vraagt de gemeente aan belanghebbende om een zienswijze. Zestien weken later! Op 6 februari 2018 heeft de gemeente SDW laten weten dat het nog twee weken zal duren totdat er inzage kan worden gegeven omtrent het WOB-verzoek Magis010. Het andere WOB-verzoek neemt een nog langere periode in beslag. Uiteindelijk heeft SDW op 20 februari 2018 bericht gekregen van de gemeente dat zij het besluit mogen inzien. Dat is 4,5 maand later!

Het resultaat van het WOB-verzoek lijkt in alle opzichten op een mate van ontransparantie die wij recentelijk hebben teruggezien bij de Toeslagenaffaire. Het ellenlang wachten op een concrete maatregel vanuit de overheid en de befaamde “zwarte balkjes” zijn ook ingezet, waardoor veel van de informatie onleesbaar is.

Leefbaar Rotterdam heeft geschokt kennisgenomen van deze manier van werken door de gemeente Rotterdam. SDW is niet de enige partij die op deze manier bejegend is. Het is schokkend dat een stad als Rotterdam geen transparantie durft te geven over haar handelen en tevens laconiek omgaat met het informatierecht van burgers en ondernemers. Ten eerste is het onbehoorlijk om de behandeling van een WOB-verzoek

bijna vijf maanden te laten duren, wat riekt naar politieke motieven, en dan hebben we het nog over de kortst lopende WOB-procedure van de twee.

Vervolgens is het extra lakend en veelzeggend dat het WOB-verzoek geen transparantie informatiestroom heeft opgeleverd, maar een censuur die wij vooral in Afrikaanse landen en – helaas – ons eigen ministerie van Financiën zien. De Rotterdammers verdienen een overheid die transparant, rechtvaardig en besluitvaardig opereert en niet in beslotenheid en geheimzinnigheid opereert.”

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Wat is de zienswijze van de verantwoordelijk wethouder omtrent dit lakende – op basis van tijdsduur en kwaliteit – handelen omtrent WOB-procedures?

Vraag 3:

Hoe reflecteert het college op het feit dat veel geopenbaarde WOB-verzoeken maar weinig informatie bevatten, maar vooral veel “zwarte balkjes”? Ziet dit college in dat deze geheimzinnigheid contraproductief werkt om het vertrouwen tussen burger en overheid te bevorderen c.q. herstellen?

Antwoord op de vragen 1 en 3:

Hieronder volgt een gecombineerde beantwoording op de vragen 1 en 3:

Onze inzet is uiteraard om Wob-verzoeken af te doen binnen de wettelijke termijn. Er zijn soms gegronde redenen waarom afdoening van een verzoek meer tijd vergt, bijvoorbeeld in verband met de omvang van het verzoek of uitgebreide zienswijze procedures. Als dit aan de orde is, proberen we concrete afspraken te maken met de verzoeker door bijvoorbeeld de gevraagde informatie (gefaseerd) te verstrekken in deelbesluiten.

Ten aanzien van de inhoudelijke afdoening is van belang dat Wob-verzoeken worden beoordeeld op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, aan de hand van het uitgangspunt: openbaar tenzij. Hierbij streven wij naar zoveel mogelijk transparantie. In de Wob wordt een aantal weigeringsgronden genoemd waarom bepaalde informatie niet openbaar gemaakt mag worden. Denk hierbij aan persoonsgegevens, persoonlijke beleidsopvattingen, maar bijvoorbeeld ook aan bedrijfsvertrouwelijke gegevens. Hierbij is van belang dat een weigering van openbaarmaking volgt op basis van de wet en dergelijke besluiten ook (kunnen) worden getoetst in bezwaar en beroep.

Vraag 2:

Omtrent de SDW-casus: waarom kiest de gemeente pas na zestien weken voor een zienswijze van belanghebbenden? Wat voor interne stappen zijn er in die zestien eerdere weken ondernomen, waardoor de stap pas op 23 januari 2018 genomen werd? Graag een heldere toelichting.

Antwoord:

De SDW-casus was een complex Wob-verzoek. Deze complexiteit heeft ervoor gezorgd dat na 16 weken er een zienswijze aan de belanghebbenden gevraagd kon worden. De afhandeling van een complex Wob-verzoek kent een vast werkproces. Voordat een zienswijze kan worden gevraagd aan een derde-belanghebbende, moeten eerst alle opgevraagde documenten geïnventariseerd en beoordeeld zijn. Dat kost tijd, zeker bij complexe verzoeken, omdat zorgvuldigheid interne afstemming vereist over de wijze van beoordeling. Wij hadden liever gezien dat de zienswijze eerder was opgevraagd. Helaas is dat niet het geval geweest.

Overigens zijn wij wel van mening dat het Wob-verzoek zorgvuldig is afgehandeld. Het genomen Wob-besluit is in bezwaar en in beroep getoetst. Hieruit is gebleken dat het Wob-verzoek volgens de bezwaarschriftencommissie en rechter op een juridisch correcte manier is afgehandeld.

Vraag 4:

Kan het college ons een overzicht verschaffen met hoeveel WOB-verzoeken er sinds 2015 zijn ingediend en binnen welke termijn deze afgehandeld zijn? Hoe reflecteert het college op deze gegevens? Graag een heldere en uitgebreide toelichting.

Antwoord:

Hieronder is een overzicht opgenomen van de vanaf 2018 tot en met eind januari jl. ontvangen Wob-verzoeken, inclusief behandeltermijnen. Sinds 2018 worden alle Wob-verzoeken geregistreerd in een gemeentebreed zaakstelsel. Vóór 2018 ontbrak een dergelijk centraal zaakstelsel (waarin ook de termijnen werden bijgehouden). Cijfers over 2017 hebben we momenteel niet paraat. Wel willen we u graag verwijzen naar eerdere informatie die met uw raad is gedeeld, waarin is ingegaan op aantallen Wob-verzoeken in de periode 2012-2016.¹

We zien al enige tijd een trend dat Wob-verzoeken steeds complexer worden. Dat wil zeggen: omvangrijker, rakend aan belangen van derden waardoor meer afstemming nodig is, etc. Dit alles leidt (helaas) ook in een aanzienlijk aantal dossiers tot overschrijding van de wettelijke termijnen, zoals blijkt uit onderstaand overzicht. Wij proberen in de contacten met Wob verzoekers altijd realistische afspraken te maken over de planning.

Daarnaast is dit zeker een van de aandachtspunten in het programma Rotterdam Transparant, en proberen we op diverse wijzen de afdoening van dergelijke verzoeken te verbeteren. Daarbij kan worden gedacht aan het inzetten van een zogenaamde "laktool", waarmee (privacygevoelige) gegevens meer geautomatiseerd verwijderd kunnen worden. Ook het aantrekken en opleiden van meer Wob professionals binnen de organisatie moet bijdragen aan een verbeterde afdoening van deze verzoeken.

¹<https://rotterdam.notubiz.nl/document/4103534/4#search=%22overzicht%20wob%20verzoeken%22>. Zie pagina 3 voor een overzicht van het aantal ingediende Wob verzoeken vanaf 2012 tot en met 2016.

Overzicht behorend bij antwoord op vraag 4.

Sinds 1 januari 2018 worden alle Wob-verzoek geregistreerd in zaakssysteem de E-suite. Gemiddeld krijgt de gemeente Rotterdam 250 Wob-verzoeken per jaar. Onderstaand overzicht geeft een beeld van het totaal aantal ontvangen Wob-verzoeken sinds de invoering van E-suite tot en met 21 januari 2021.

Totaal ontvangen	Totaal afgehandeld	Nog in behandeling	Gem. aantal dagen afhandeling
715	612	103	40

De wettelijke termijn voor het afhandelen van een Wob-verzoek is vier weken (en na verdaging) acht weken. Onderstaand overzicht geeft een beeld van het totaal aantal Wob-verzoeken die buiten en binnen de wettelijke termijn (acht weken) zijn afgehandeld.

Buiten de wettelijke termijn	Gem. aantal dagen buiten de termijn afgehandeld	Binnen de wettelijke termijn	Gem. aantal dagen binnen de termijn afgehandeld
318	42	397	13

Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de termijn van de Wob-verzoeken die nog in behandeling zijn.

Totaal in behandeling	Binnen de wettelijke termijn	Buiten de wettelijke termijn	Gem. aantal dagen Wob-verzoeken in behandeling
103	47	56	40

Tenslotte vinden we het belangrijk om u te informeren over de recente ontwikkelingen ten aanzien van de Wet Open Overheid (Woo), beoogd opvolger van de Wob.

Zeer recent is de (Wijzigingswet) Woo aangenomen door de Tweede Kamer². Het streven van de initiatiefnemers is dat deze wet per 2022 in werking treedt.

Het doel van de Woo is een snellere, actievere en transparantere overheid.

Een belangrijke missie die wij als college onderschrijven. In het kader hiervan is het programma Rotterdam Transparant opgestart. Wij verwijzen naar beantwoording op eerdere raadsvragen (19bb20672) over de Woo.³

Wij bieden aan om uw raad op korte termijn nader te informeren over de Woo en hoe wij daar als gemeente invulling aan willen geven.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

B. Wijbenga-van
Nieuwenhuizen, l.b.

² Zie <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2021P02102>.

³ Zie <https://rotterdam.raadsinformatie.nl/document/7995824/1/19bb20672>.

